

หมวด ๔ การอุทธรณ์

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา มีคำสั่งตาม มาตรา ๒๙ (๑) หรือ (๒) หรือมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการบำบัดรักษา ตามมาตรา ๓๐ ให้ผู้ป่วยหรือคู่สมรส ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ซึ่งปกครองดูแลผู้ป่วย แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ หนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการอุทธรณ์ จะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตาม คำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้เป็นที่สุด

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

อธิบาย คำสั่งของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาให้ผู้มีความผิด ปกติทางจิต เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาหรือ ณ สถานที่อื่น ตามมาตรา ๒๙ หรือคำสั่งให้ยืดระยะเวลาการบำบัดรักษาตามมาตรา ๓๐ ให้ อุทธรณ์ได้

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่

๑. ตัวผู้ป่วยหรือคู่สมรส
๒. ผู้บุพการี ได้แก่ บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย
๓. ผู้สืบสันดาน ได้แก่ ลูก หลาน เหลน ลื้อ
๔. ผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองที่ใช้อำนาจปกครอง

๕. ผู้พิทักษ์ หมายถึง ผู้ที่ศาลแต่งตั้งให้เป็นผู้พิทักษ์ บุคคลที่ถูกศาลสั่งว่าเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

๖. ผู้อนุบาล หมายถึง ผู้ที่ศาลแต่งตั้งให้เป็นผู้อนุบาลของบุคคลไร้ความสามารถ (ซึ่งได้แก่ ผู้วิกลจริตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

๗. ผู้ซึ่งปกครองดูแลผู้ป่วย หมายถึง ผู้รับดูแลผู้ป่วย ซึ่งเป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตนั้นในทางความเป็นจริง ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในฐานะบุคคลตามข้อ ๑-๖ หรือไม่ก็ตาม

การอุทธรณ์ในที่นี้ หมายถึง การคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาที่สั่งตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งไว้ชั่วคราว

การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ในขั้นที่สุด

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด* ซึ่งมีเกณฑ์กว้างๆ ดังนี้

๑) อุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ

๒) ยื่นต่อผู้อำนวยการสถานบำบัดรักษา โดยผู้รับอุทธรณ์ ต้องออกหนังสือรับไว้เป็นหลักฐาน

๓) ผู้อุทธรณ์สามารถแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์ได้ ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ คือ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่ง

๔) ผู้อุทธรณ์อาจถอนอุทธรณ์ได้ทุกเมื่อ โดยทำเป็นหนังสือ ยื่นต่อผู้อำนวยการสถานบำบัดรักษา

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย

(๑) อธิบดี เป็นประธานกรรมการ

---

*ระเบียบคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๑๗๐ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑๓-๑๕

(๒) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาการแพทย์จิตเวช จิตวิทยาคลินิก สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และกฎหมาย สาขาละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้รองอธิบดีหรือหัวหน้าสถานบำบัดรักษา ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

อธิบาย มาตรานี้ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ขึ้นมาทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์เท่านั้น เป็นคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบ ๓ ส่วนคือ

๑) อธิบดีกรมสุขภาพจิต เป็นประธาน

๒) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งเลือกกันเองให้เข้าไปเป็นกรรมการ จำนวน ๓ คน

๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ประกอบด้วย จิตแพทย์ จิตวิทยาคลินิก สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และกฎหมาย สาขาละหนึ่งคน ที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง

กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอุทธรณ์ได้แก่ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิตหรือหัวหน้าสถานบำบัดรักษาที่อธิบดีแต่งตั้ง

การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการในข้อ ๒ และ ๓ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด*

---

*ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเลือกและการแต่งตั้งผู้แทนองค์กรภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๙๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ หน้า ๖-๑๐

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๒

(๒) รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อย
ปีละครั้ง

อธิบาย คณะกรรมการอุทธรณ์ นอกจากทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์
แล้ว ยังต้องทำรายงานเสนอคณะกรรมการ อย่างน้อยปีละครั้ง

มาตรา ๔๕ ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘
มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

อธิบาย คณะกรรมการอุทธรณ์ตาม (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติตาม
มาตรา ๖ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปีและดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๒ วาระ
ติดต่อกันตามมาตรา ๗ และพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๘

คณะกรรมการอุทธรณ์ต้องดำเนินการประชุม โดยมีองค์ประชุมตาม
มาตรา ๙ และมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและอนุกรรมการอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๑๑